

Airi Matila

7.11.2008

Voiko ekosysteemipalveluilla käydä kauppaa:

Voiko metsämaisemaa ostaa ja myydä?

Suomen metsiä on vuosisatoja hyödynnetty kaupallisesti. 2000-luvulle tultaessa ta-
lousmetsistämme saadaan kaupallisina tuotteina puuta, koristejäkälää ja luontoarvo-
ja. Lisääntynyt luontomatkailu ja mökkeily luovat kysyntää uusille metsätuotteille,
joilla sovitetaan yhteen metsien eri käyttömuotoja.

OECD suositteli 2004 käyttämään taloudellisia instrumentteja, joilla edistetään biodi-
versiteetin suojelua ja kestävää käyttöä. Luontopääoman markkinoiden luomisessa
tuotteistetaan jokin ekosysteemipalvelu tunnistamalla sen hyödyt, hyödyntäjät ja
tuottajat. Onnistunut tuotteistus edellyttää, että osapuolilla on riittävästi informaa-
tiota hyödyistä ja kustannuksista.

Maisema on yksityistaloudellinen hyödyke, josta voidaan käydä kauppaa sopimuksil-
la. Sopimusvapaus on keskeinen osa markkinatalousjärjestelmää, myös liberaali yh-
teiskunta- ja ihmiskäsitys painottavat laajaa sopimusvapautta. Sopimuksen perus-
teella maanomistajan käyttöoikeutta maisemakohteeseen rajoitetaan korvausta vas-
taan. Erikseen pitää sopia maisemakohteen mahdollisesta hallintaoikeudesta.

Maiseman hinta on tapauskohtainen ja se muodostuu markkinoilla sopijaosapuolien
neuvottelun tuloksena. Valmiita hinnoittelutaulukoita ja hintaesimerkkejä ei maise-
makohteiden laajan kirjon vuoksi tehdä. Jotain suuntaa hinnoittelulle on saatavissa
arvioimalla esimerkiksi se tappio, joka maanomistajalle kertyy hänen seisottaessaan
uudistuskypsää puustoa sopimuksen voimassaolon ajan. Uutta tutkimustietoa tarvi-
taan siitä, mikä vaikutus kauniilla maisemalla on esimerkiksi kesämökin myyntihin-
taan tai vuosivuokraan tai matkailuyrityksen palvelujen hintaan ja kysyntään.

Metsämaisemasta maksetut korvaukset ovat veronalaista maatalouden tuloa MVL 2
§:n nojalla, kun niitä ei ole erikseen säädetty metsätalouden pääomatuloksi. Hintaan
lisätään arvonlisävero.

Kirjallisuutta:

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y. 2007. Virkistysarvokaupasta rat-
kaisu maanomistajan ja muiden käyttäjien tarpeisiin.

http://www.mtk.fi/metsa/monikaytto/virkistysarvokauppa/fi_FI/virkisty_sarvokauppa/

Matila, A. 2008. Metsämaisemanvuokraus ja sen paikallinen soveltaminen. Selvitys.

http://www.metsavastaa.net/maiseman_vuokraus.

Naskali, A., Hiedanpää, J. & Suvantola, L. 2006. Biologinen monimuotoisuus talous-
kysymyksenä. Suomen ympäristö 48.

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=301633&lan=fi>

Temisevä, M., Tyrväinen, L. & Ovaskainen, P. 2008. Maisema- ja virkistysarvokaup-
pa: Eri maiden kokemuksia ja lähtökohtia suomalaisen käytännön kehiti-
tämiseksi. Metlan työraportteja 81.

<http://www.metla.fi/julkaisut/workingpapers/2008/mwp081.htm>

Virtanen, P., Matila, A. & Viirret, T. 2007. Metsäkulttuuri on elämää. Opas kulttuuri-
seen kestävyteen.

http://www.metsavastaa.net/metsien_kulttuurinenulottuvuus